

Slovenski dom

Schriftleiter, übersetzer, redakteur Mirko Javornik, Herausgeber, Izdajatelj, editore: Ing. Sodja - Volksdruckerei, Ljubljana, Kopitarjeva 8. - Tel. 4001-4005. - Abonnement, naročnina, abbonamento: L. II.

Ljubljana, petek, 17. septembra 1943 - Št. 205

Die deutsche Abwehr versetzt dem Feinde überall blutige Schläge

Hohe Verluste der Sowjets am Kuban und mittleren Frontabschnitt - Feindliche Kräftegruppen bei Salerno vernichtet

Aus dem Führerhauptquartier, am 15. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Beiderseits des Kuban und im südlichen Abschnitt der Ostfront wurden zahlreiche feindliche Angriffe abgewiesen. Bei der Vernichtung einer von den rückwärtigen Verbündeten abgeschnittenen Kräftegruppe verlor der Feind mehrere Tausend Tote, 600 Gefangene, 110 Panzer und 84 Geschütze.

Im mittleren Frontabschnitt trafen die Sowjets westlich Jeljna mit starker Panzer- und Luftunterstützung zum erwarteten Angriff an. Sie wurden nach erbitterten Kämpfen unter schweren blutigen Verlusten abgeworfen oder aufgefangen. Die Kämpfe sind im vollen Gange.

Auch südlich Bjeli und südlich des Ladogasees griff der Feind nach starker Artillerievorbereitung vergeblich an. In den beiden letzten Tagen verloren die Sowjets 201 Flugzeug.

Im Raum von Salerno und Eboli wurde auch gestern erbittert gekämpft. Einige feindliche Kampfgruppen wurden vernichtet, der Landungskopf weiter eingeschlossen. Bei der Erstürmung von Altavilla verloren die Amerikaner zahlreiche Tote und Gefangene. Die Luftwaffe vernichtete gestern einen Transporter von 8000 Brt. und beschädigte 11 weitere Schiffe der Landungsflotte.

Starke britisch-nordamerikanische Fliegerverbände griffen in den späten Abendstunden des 15. September nord- und westfranzösisches Gebiet an. Besonders in Wohnvierteln der Stadt Paris entstanden erhebliche Zerstörungen und Verluste unter der Bevölkerung. In der letzten Nacht flogen wenige feindliche Flugzeuge nach Nord- und Westdeutschland ein. Vereinzelte Bombenabwürfe verursachten nur unbedeutenden Schaden. Nach bisher vorliegen-

DURISSIMI GOLPI DELLA DIFESA TEDESCA

Dal Quartier generale del Führer, 16 settembre.

Il Comando Supremo delle Forze Armate comunica:

D'Ambo le parti del Cubane nel settore meridionale del fronte orientale sono stati respinti numerosi attacchi nemici. Nella distruzione di un gruppo di forze, tagliato fuori dai collegamenti alle spalle, il nemico perdeva parecchie migliaia di morti, 600 prigionieri, 110 carri armati e 84 cannoni.

Nel settore centrale del fronte i Sovietici passavano all'attacco a occidente di Jeljna, con forte protezione di carri armati e di reparti aerei. Essi venivano dopo duro combattimento respinti o arrestati con gravi sanguinose perdite. I combattimenti sono in pieno corso. Anche a sud di Bieli e del lago Ladoga il nemico, dopo forte preparazione di artiglieria, attaccava invano.

Nei due ultimi giorni i sovietici perdevano 201 aerei.

Nella zona di Salerno ed Eboli anche ieri si combatte aspramente. Alcuni gruppi di forze nemiche furono distrutti e la testa di sbocco ulteriormente ridotta. Nell'espugnazione di Altavilla gli americani ebbero numerosi morti e prigionieri. La Luftwaffe distrusse ieri un trasporto di 8000 ton. e danneggiò ulteriori 15 navi della flotta da sbocco.

Forti reparti aerei anglo-nord-americani attaccavano nelle tante ore pomeridiane del 15 settembre il territorio nord e ovest della Francia. Particolarmen- te nei quartieri abitati della città di Parigi si ebbero notevoli distruzioni e perdite tra la popolazione. Nella notte scorsa pochi nemici sorvolavano la Germania nord-occidentale. Singoli lanci di bombe causavano solamente danni insignificanti. Da notizie finora giunte furono abbattuti 9 aerei nemici.

Apparecchi da combattimento tedeschi bombardavano nella scorsa notte singoli obiettivi nel territorio di Londra.

Lo stormo aereo »Mölders« raggiun- geva il 15 settembre la sua 7000 vittoria aerea.

Il primogenito Novotny, comandante di un gruppo da caccia, abbatté negli ultimi due giorni sul fronte orientale 12 aerei nemici, raggiungendo così la sua 215 vittoria.

Prazno čenčanje o enakosti pravic velikih in malih držav

Amerikanci sami zavračajo Hullove sanjarje

Lisbona, 17. septembra TP. Američki državni tajnik Hull je imel po radiju govor, v katerem je v glavnem podal misli, ki jih je pred 25 leti že izrekil Wilson. Hullov govor je v ameriškem tisku zbudil mnogo razprav. Državnemu tajniku odstaja, da se ni držal trenutnega dejstva, marveč da se je izgubil v meglemenem razpredelanju splošnih načel. Prav, zanimivo pa je stališče lista »New York Herald Tribune«, ki označuje govor kot muzejsko blago; ter pravi, da je Hull grafal cel miselnih nastav o svetovni organizaciji, kakor so sanjali o njej že 1. 1910. List

nadalje izjavlja, da so vse Hullove rečenice o neki popolni suvereniteti in enakosti pred zakonom za vse narode, budi velike budi male, navadna sanjarja. Vendar so se Hullove misli izkazale za neresnične. Dogodki sami so izpričali, da se svet nikakor ne strinja s Hullovimi mislimi. Hull se je torej v svojem govoru trudil, d bi na dolgo in široko razpravljal o pravicah malih držav, kar prav je ameriški judovski list Izrek prav mnenje ameriških političnih krogov, ki načela o suvereniteti in enakosti v pravicah malih držav z zasmehom zametujejo.

Nemška obramba zadaje sovražniku povsod zelo hude udarce

Visoke sovjetske izgube ob Kubanu in na srednjem odseku vzhod. bojišča - Nasprotna skupina sil pri Salernu uničena

den Meldungen wurden 9 feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht.

Deutsche Kampfflugzeuge bombardierten in der vergangenen Nacht Einzelziele im Raum von London.

Das Jagdgeschwader Mölders erzielte am 15. September den 7000. Flugzeugabschuss.

Oberleutnant Novotny, Führer einer Jagdfliegergruppe, schoss in den letzten zwei Tagen an der Ostfront 12 feindliche Flugzeuge ab und errang damit seinen 215. Luftsieg.

In mittleren Frontabschnitt traten die Sowjets westlich Jeljna mit starker Panzer- und Luftunterstützung zum erwarteten Angriff an. Sie wurden nach erbitterten Kämpfen unter schweren blutigen Verlusten abgeworfen oder aufgefangen. Die Kämpfe sind im vollen Gange.

Auch südlich Bjeli und südlich des Ladogasees griff der Feind nach starker Artillerievorbereitung vergeblich an. In den beiden letzten Tagen verloren die Sowjets 201 Flugzeug.

Im Raum von Salerno und Eboli wurde auch gestern erbittert gekämpft. Einige feindliche Kampfgruppen wurden vernichtet, der Landungskopf weiter eingeschlossen. Bei der Erstürmung von Altavilla verloren die Amerikaner zahlreiche Tote und Gefangene. Die Luftwaffe vernichtete gestern einen Transporter von 8000 Brt. und beschädigte 11 weitere Schiffe der Landungsflotte.

Starke britisch-nordamerikanische Fliegerverbände griffen in den späten Abendstunden des 15. September nord- und westfranzösisches Gebiet an. Besonders in Wohnvierteln der Stadt Paris entstanden erhebliche Zerstörungen und Verluste unter der Bevölkerung. In der letzten Nacht flogen wenige feindliche Flugzeuge nach Nord- und Westdeutschland ein. Vereinzelte Bombenabwürfe verursachten nur unbedeutende Schäden. Nach bisher vorliegen-

Führerjev glavni stan, 16. sept. Nemško vrhovno poveljništvo je objavilo naslednje poročilo:

Na obeh straneh Kubana in na južnem odseku vzhodne fronte so bili odbiti številni sovražni napadi. Pri uničenju neke bojne skupine ki je bila odrezana od zvez za zaledjenjem, je izgubil sovražnik več tisoč mrtvih, 600 ujetnikov, 110 oklepnih vozil in 84 topov.

2 milijona vojakov in več kot 17.000 tankov in oklepnih vozil

so Sovjeti izgubili v 72 dneh poletna ofenzive

Berlin, 17. septembra. DNB. Berlinški vojaški krogi pravijo, da se položaj na vzhodnem bojišču v poslednjih dneh ni boljve kaj spremenil. Sovjeti nadaljujejo z napadi na južnem in srednjem odseku, na odseku pri Brijansku pa je priso do poslednjih budih bojev. Prav tako so Sovjeti z močnimi oklepniimi letalskimi silami zazeli znova napadati zabolodo od Jeljne, a nemške čete so jih v ogroženih bitkah zavrnile. Prav tako so Sovjeti poskušali predreti do nemških postojank na severnem odseku pri Bjelji, toda tudi ti poskuski so

spodleteli. V sredo so se boljševiška sila lotile novega napada južno od Ladoškega jezera, vendar pa se zdi, da so ti nastopila krajavnega značaja, ki naj vežejo nemške čete.

V preteklih 72 dneh poletna ofenzive so Sovjeti izgubili okrog 2 milijona mrtvih, ki so deloma mrtvi, deloma ranjeni in zajeti. Vrh tega so Sovjeti izgubili 17.000 do 18.000 oklepnikov. Številke izgub v letalih in topništvu ter drugem vojnem blagu so v razmerju s prej navedenimi visokimi izgubami tudi zelo težke.

Obupna prizadevanja zaveznikov pri Salernu da bi preprečili doslej največji svoj poraz

Stockholm, 17. septembra. DNB. Glavni stan generala Eisenhowerja pravi v svojem zapoznelem vojnem poročilu, ki ga je izdal v sredo, da so bili v Salernskem zalivu potrebitni ponovni umiki severno-ameriških in angleških čet, ker se je sovražnikov pritisk v zadnjih 24 urah še povečal. Sicer pa zadostuje, da se samo povemo le to, kar pravijo v svojih poročilih zavezniki, in se bomo dobitno sliko razpoloženja, ki danes vlada v Angliji in v Združenih ameriških državah.

Vojni dopisnik družbe »Columbia Broadcasting Corporation« poroča z bojišča ob Salernskem zalivu med drugim: Zlasti nemški tanki vrste »Tiger« izrajo pomembno vlogo pri nemških napadih, ki se ne prestanjo ponavljajo, in zdaj je nam vsem jasno, da bodo najboljši nemški napadi še prisli. »United Press« poroča iz Londona: Nemški napadi so četrti danes vse pogosteje. Sicer pa zadostuje, da se samo povemo le to, kar pravijo v svojih poročilih zavezniki, in se bomo dobitno sliko razpoloženja, ki danes vlada v Angliji in v Združenih ameriških državah.

Tukaj ne gre za kak primer zdravega trgovskega tekmovalanja na podlagi načela o prodaji v ponudbi. Le z veliko težavo odvajajo Združene države potrebne surovine in južno-ameriški držav, po drugi strani pa zaradi pomanjkanja ladijskega prostora ne morejo tega tržišča nasiliti z industrijskimi izdelki. Sprva bi se moglo določiti, da bi zaradi zemljiščnih okoliščin ameriške ladje industrijske izdelke brez nadaljnega lahko dovozile v Južno Ameriko, toda tudi pokazalo se je, da se sproti ne povajajo, da tudi evire časovnega značaja. Skrčeno število ladij mora kmalu po svojem prihodu nastopiti pot povratka, da bi iz Južne Amerike navozilo novih surovin, in zato se dogaja, da prihajajo iz Amerike na jug po surovini ladje, ki jih potem v Združenih državah naglo izvajajo, potem se pa urno vravnajo na jug in ne izgubijo nobenega časa za nakladanje izgotovljenega blaga v Združenih državah.

Po drugi strani pa Velika Britanija zradi omrežje izdelave ni niti približno zastonit sposobna priskrbotati svoje odjemalce s potrebnim blagom in ta gospodarska skrbost oben angleških velejih je zato vredna. Skrčeno število ladij mora kmalu po svojem posledicem v Južni Ameriki. Dejstvi pa sprememba celotne sliko Združenih državam ne posreči, da bi uveljavile svoje gospodarske silo. Gospodarski pregledi ostanek južno ameriških držav pa kažejo, da tam Velika Britanija ne igra nobene vloge več. To so izgubljene bitke, ki jih nobeno zgodovinsko dogajanje ne more prikriti, ki bo Veliko Britanijo v bodoče se drago veljala.

Tudi predsednik ameriške trgovske zbornice Johnston, ki se je dalj časa mudil v Angliji, da bi se pogovoril o angleško-ameriških gospodarskih vprašanjih, potrjuje gospodarsko tekmo v angleškem taboru.

Ko se je povrnal v Washington, je ubral čisto drugačne strune kakor v Angliji, kjer je delal poklon angleških načinom in načinom, da se poskrbi za tovarisko sodelovanje. Johnston je med Anglijo in Združenimi državami ugotovil neke vrste bistveno razlike, ki tci v tem, da angleški podjetniki zelo radi vredijo na varnost, medtem ko ameriški trgovci stalno želijo novih trgov in odjemalcev. Anglia se zanaša na nadzorstvene trge, Združene države pa na svobodno gospodarsko tekmo.

Tako bo torej težko sprito teh okoliščin najti enotočno črto in ta načela prilagoditi sovjetskemu ustroju, ki sploh odklanja sleheno zasebno gospodarstvo.

Gospodarska tekma med Londonom in Washingtonom

Južnoameriške države so terišče, kjer se odigrava zagrizena gospodarska tekma med bogatima zaveznikoma

Buenos Aires, 17. sept. Ne le povojsna vprašanja, pač pa tudi trgovska tekmovalja otežko britansko ameriško odnosajo na tleh južne Amerike. Ta vprašanja pozvajočo Britancem že sedaj težke skrble, kajti zdi se, da se skušajo Združene države za vsako ceno ustaliti v Južni Ameriki in izpodriniti angleški gospodarski vpliv.

Tukaj ne gre za kak primer zdravega trgovskega tekmovalanja na podlagi načela o prodaji v ponudbi.

Le z veliko težavo odvajajo Združene države potrebne surovine in južno-ameriški držav, po drugi strani pa zaradi pomanjkanja ladijskega prostora ne morejo tega tržišča nasiliti z industrijskimi izdelki. Sprva bi se moglo določiti, da bi zaradi zemljiščnih okoliščin ameriške ladje industrijske izdelke brez nadaljnega lahko dovozile v Južno Ameriko, toda tudi pokazalo se je, da se sproti ne povajajo, da tudi evire časovnega značaja. Skrčeno število ladij mora kmalu po svojem prihodu nastopiti pot povratka, da bi iz Južne Amerike navozilo novih surovin, in zato se dogaja, da prihajajo iz Amerike na jug po surovini ladje, ki jih potem v Združenih državah naglo izvajajo, potem se pa urno vravnajo na jug in ne izgubijo nobenega časa za nakladanje izgotovljenega blaga v Združenih državah.

Po drugi strani pa Velika Britanija zradi omrežje izdelave ni niti približno zastonit sposobna priskrbotati svoje odjemalce s potrebnim blagom in ta gospodarska skrbost oben angleških velejih je zato vredna.

Skrčeno število ladij mora kmalu po svojem posledicem v Južni Ameriki. Dejstvi pa sprememba celotne sliko Združenih državam ne posreči, da bi uveljavile svoje gospodarske silo. Gospodarski pregledi ostanek južno ameriških držav pa kažejo, da tam Velika Britanija ne igra nobene vloge več. To so izgubljene bitke, ki jih nobeno zgodovinsko dogajanje ne more prikriti, ki bo Veliko Britanijo v bodoče se drago veljala.

Tudi predsednik ameriške trgovske zbornice Johnston, ki se je dalj časa mudil v Angliji, da bi se pogovoril o angleško-ameriških gospodarskih vprašanjih, potrjuje gospodarsko tekmo v angleškem taboru.

Ko se je povrnal v Washington, je ubral čisto drugačne strune kakor v Angliji, kjer je delal poklon angleških načinom in načinom, da se poskrbi za tovarisko sodelovanje. Johnston je med Anglijo in Združenimi državami ugotovil neke vrste bistveno razlike, ki tci v tem, da angleški podjetniki zelo radi vredijo na varnost, medtem ko ameriški trgovci stalno želijo novih trgov in odjemalcev.

Tako bo torej težko sprito teh okoliščin najti enotočno črto in ta načela prilagoditi sovjetskemu ustroju, ki sploh odklanja sleheno zasebno gospodarstvo.

Drug zakonski osnutek, o katerem razpravlja egipčki parlament, so Solska vpravljana. Po tem zakonu bodo v bodoče v Egiptu prepovedani vse teže, ki jih vzdržujejo verski redovi, razne misionske družbe in drugi tuji sredstvi, ki jih dajejo države. Izjemne bi bile dovoljene samo na podlagi posebnih dovoljenj vlade. Za teže te vrste, ki se delujejo, pa bo vlažna načela pot, po kateri bo polagoma podrljiva v prevzem te žole. Ta zakonski osnutek je zelo dolgočasen. Kajti v egipčkih mestih je veliko število tujih žol, ki so dobro obiskane in v katera poslujejo zlasti boljše družine svoje otrok. Zanimalno je, da pri teh prilikah egipčki lisi ponujajo, da bodo v prvi vrsti udarjane francoske in italijanske žole, ker bodo z angle

Bosanski muslimani se vračajo na svojo osvobojeno rodno grudo

Zivljenjska pot Bosanca — pot, kakršno je hodilo še nešteto drugih muslimanov

P. K. Ko so nemške in zavezniške čete po široko zasnovanem načrtu rešile Bosno pred krvavim nasiljem komunističnih Tito-vih topov in so bolgarski oddelki prevzeli v varstvo del teh pokrajini, se jo muslimansko bosensko prebivalstvo vrnilo spet na svoje domove. S temi muslimani pa se je vrnil tudi Bekto Dišarević.

Zivljenjska pot Bekta Dišarevića je sicer zivljenska pot enega samega človeka, vendar pa nam v marskalken oziru nudi sliko vsega muslimanskega živja v Bosni. V svoji, sicer ne preveč gladki, a vendar razumljivi nemščini nam je pripovedoval, da je leta 1910 kot 23-letni fant vstopil v L. bosenski pehotni polk. Bosna je tedaj imela vsega skupaj štiri pehotne polke, ki so imeli svoje vojašnice v Sarajevu, Banjalici, Tuzli in v Mostarju. Eden teh polkov je potem imel svoj sedež tudi na cesarskem Dunaju. Tudi Bekto Dišarević je prišel na Dunaj v vojašnico vojvode Albrechta in je tam preživel tri najlepša leta svojega življenja — nam je dejal: »Eno samo mesto je na svetu, in to mesto je Dunaj,« dejal smehljaje. Za tri krajevje se je lahko peljal z ogromnim kolesom v dunajskem Praterju in zviška gledal na Dunaj.

Ko se je leta 1914 začela svetovna vojna, je tudi Bekta Dišarević odrinil s svojim polkom na vojsko. Najprej se je boril proti Srbov, pozimi 1914-15 pa se je v Karpatih vojskoval z Rusi. Pri Lwovu je bil prvič ranjen. Krogla ga je opazila po nogi, a rana se je kmalu zacilila. Do leta 1917 se je boril v Rusiji, nato pa so ga poslali na italijansko bojišče. Tam je bil potem že dvakrat ranjen, preden je bila vojna končana.

Belgrajska »Obnova« o osvoboditvi Mussolinija

Belgrad, 16. sept. DNB. Belgrajski opoldanski list »Obnova« je napisal obširen članek o osvoboditvi Benita Mussolinija. Vredno je posebnega poudarka, pravi pisec, da so Nemci z vitezkim duhom in v vratrjini zvestobi stali ob strani svojega zaveznika. Neglede na vse drugo že moralna lepota in veličina dogodka udarata v oči. Führer je s tem dejanje hotel dokazati svoje osebno spoštovanje do Mussolinija.

Bolgari se zgražajo nad Badoiljevim izdajstvom

Sofija, 14. sept. DNB. Z velikim poudarkom objavlja bolgarski listi izdajstvo Italije. Jisti že v svojih naslovih izražajo zgražanje nad italijansko vdajo. »Zora podarja, da razvoj dogodkov v Italiji nemškega prebivalstva ni presenetil. Vdajo Badoiljevi vlade stejejo med izdajstva in lastnim narodom in svojim vitezkim zaveznikom, kakršnih zdgodovina ne poza. Ta odtek poudarja listi v posebni obliki. Italijanska vlada ni skušala ohraniti le videnja, da bo svojemu zavezništvu ostala zvesta, temveč je prelomila tudi vojaško častno besedo. V resnici je izdajnska vlada pripravljala tudi polom nemških vojsk v Italiji.

Razburjenje je toliko večje, ker je italijanska vlada po podpisu premirja dovolila bombni napad na Neapelj, kakor tudi nadaljevanje vojskovjanja in je s tem postala odgovorna za smrt tisoč ljudi. Nihče ne bo mogel dolžiti Nemcev, da niso po Mussolinijevem padcu storili vsega, da bi zato nadaljevanje Italijanskega odpora. Nemci smatrajo laž in zahrnboz za največji smrtonosni. Badoilgio je že nekaj ur potem, ko je dal svojo častno besedo kot vojak, postal izdajalec. Nemška vlada, ki je bila poučena o podrobnostih te izdaje, je storila svojo dolžnost.

Ameriškemu gospodarstvu se obetajo hudi časi

V krogih londonske City računajo, da se gospodarstvu Združenih ameriških držav obetajo črni dnevi. Vzroki za nevarnost denarnih poplav se navadno kažejo v denarnem oktoku, v cehah, v plačah, delavskih mezdah in v tečaju vrednostnih papirjev. V Ameriki so se medne industrijskih delavcev v preteklem letu dvignile za 15, v Angliji pa samo za 7 odstotkov. V Združenih ameriških državah je bilo v istem razdobju polovico več denarja v obliku kakor prej v Angliji pa le 20 odstotkov. Od januarja do delnice ameriške industrije poškodila povprečno za 20 odstotkov, angleška pa samo za 4 do 5 odstotkov. V Angliji računajo, da bodo polovico vojnih stroškov lahko kriti s takami, v Ameriki pa da jih bodo mogli kriti le 30 odstotkov.

Na podlagi teh ugotovitev sklepajo v londonskih gospodarskih krogih, da utegne sicer tudi v Angliji priti do denarnih poplav, a ta se niti primerjati ne bi bila s tisto, ki grozi Združenim ameriškim državam.

Quo vadis

je po priznanju vseh ocenjevalev
knjiga trajne vrednosti

ki je bodo starci in mladi zmeraj veseli

Quo vadis

romana v izvirnih slikah mora priti
med Vaše knjige

Dobite jo v Upravi Slovenskega doma,
Ljudska tiskarna

Broširana . . . . . 32 lit.
za narodno Slov. doma . . . . . 25 lit.
v polno vezana . . . . . 45 lit.
vezana, luksuzna . . . . . 65 lit.

Bosanski muslimani se vračajo na svojo osvobojeno rodno grudo

Zivljenjska pot Bosanca — pot, kakršno je hodilo še nešteto drugih muslimanov

Za svojo hrabrost je bil tudi odlikovan. Ob Dnjestru so mu podeliли srebrno kolajno II. stopnje za hrabrost, na italijanskem bojišču pa je bil odlikovan še s srebrno kolajno I. stopnje. Ko smo ga prosili, naj nam to kolajne počake, je molča in z mrkim obrazom pokazal na razvaline svoje hiše, v kateri je bil živel tri in dvajset let. Z vsem svojim premoženjem je Bekto Dišarević izgubil tudi svoje tri kolajne, ki jih je bil skrbno hrانil za spomin kot svojo največjo dragocenost.

Po nemškem bojnem pohodu so dvignili glave Srbi, ki so podnevi kmetovali, počeli pa so se šli banditov. Strahovali so muslimansko prebivalstvo. Nekega dne je prišla z gora oborožena tolpa in začala muslimanske hiše, med drugimi tudi neko poslopje, kamor se je bilo zateklo okrog 30 žensk in otrok. Vse je bilo uničeno.

To se je zgodilo jeseni 1941. Bekto in njegov domači so mogli rešiti le golo življenje. Živeli so potem, kakor še mnogo drugih muslimanov, v nekem bosenskem mestecu, dokler se niso slednji spomladi leta 1943 pod zaščito rednih čet spet vrnili na svojo domačo grundo.

»Da, bili so to točki časa,« je dejal Bekto Dišarević ter počasi potisnil svoj fes nazaj. Zelo rad bi nam bil to Bosnico pokazal tiste tri svoje kolajne, s katerimi je bil odlikovan, zakaj ponosen je, da jo odlično služil v avstrijski vojski. Ko da bi hotel dokazati svojega bojevitega duha, je na koncu svojega pripovedovanja še pristopal, da se je prostovoljno priglasil k hrvaškemu orožništvu.

To je Bekto Dišarević, in takšnih Dišarevićev je še več.

Tudi srbski kmetovalec je začel gojiti sojo

Srbškim poljedelskim strokovnjakom se je po dolgem poskušanju zdaj le posrečilo prilagoditi nekateri vrste soje podnebjju v Srbiji. Ta uspeh je zelo pomemben, saj je znano, da ima soja v sebi veliko hranično vrednost. V Belgradu imajo tudi že tovarno za predelovanje soje. V njej izdelujejo — čeprav za zdaj še v zelo omejenih količinah — iz soje mleko in moko. (La Corrispondenza.)

Iskra električnega zvonca pognala hišo v zrak

V nekem mestu v zahodni Nemčiji se je zadnjih približno dokaj nevadljiva nesreča. Ob vhodu v neko hišo je neznane pristisnil na električni zvonec, da bi mu odpri, zakaj v tej hiši je imel nujen opravek. A v trenutku, ko je pritisnil na električni zvonec, je nastala silna eksplozija, in hišo je obdesedno razneslo. Seveda so ljudje ugibali vse mogoče stvari o vzrokih ta čudne nesreče, nazadnje pa so le ugotovili, da ni moglo biti drugače kot takole: Med tem časom, ko ni bilo gospodarja doma, je v njegovem stanovanju počila ečev plinske napeljave in je plin napolnil vso hišo. Ko je bila neznane pozvonil, je majhna električna iskra pri zvoncu vnela plin, ki je v trenutku z vso silo eksplodiral ter pognal hišo v zrak.

Ljubljana

Koledar

Petak, 17. kmenva: Kvatre: Rane sv. Fr. Ašikega; Lambert, škof in mučenec.

Sobota, 18. kmenva: Kvatre; Jožef Kupertinski, spoznalec; Riharda, cesarica.

Obvestila

Meščanska šola v Liehtenturnovem zavodu, 20. in 21. septembra bodo popravni izpit na I., II. in III. razred. Začetek obiskov ob 8. Vpisovanje za šolsko leto 1943-44. bo v dneh 1., 2., 4. in 5. oktobra.

S Spod. Stajerskega

Znameniti rezljani oltar pri Sv. Bolifenu na Pohorju, ki ga je razjedel črv, je zdaj rešen propasti. Za ohranitev so porabili 220 kilogramov pruske kislino v obliki ciklonika plina. Oltar je glavno delo tirolskega rezbarja in slikarja Mihaela Pacherja, ki je umrl leta 1498 v Solnogradu. Gorenjska

Prosimo vse naročnike

na zbirko »Svet«

da pridejo sami po prvo knjigo

»DENAR«

v upravo »Svet«, Kopitarjeva 6

To skrbno in načrtno nadzorstvo biše najlaže primerjal nadzorstvu, kakor ga ima urejenega vodstvo naše vojne mornarice, ko njegovi poveljniki slehrični trenutki spremljajo in nadzorjujejo celo najskrivnejša pota nasprotnikovih nevidnih podvodnih ladij.

Na videz se zdi tako nadzorstvo nemogoče, to zlasti človeku, ki sam ni imel nikoli opraviti s pravo volumsko službo. Toda te je že nešteto drugih reči, ki bi se neponovilno slovku zdele nemogoče in neverjetne, pa so za nas, ki delamo v tej stroki, skoraj samo po sebi umevne.

Priznati moram, da tudi jaz kot človek, ki je bil dolgo v obvezničnem službi, tedaj še tega nisem vedel. Mislim, da zaradi tega ne, ker so mi vedno dajali tako maloge, da se jim je zdelo prav, če tega ne vem.

Zaradi tega se mi tiste razburjene dni v Tobolsku in Jekaterinburgu niti zdaleč ni sanjalo, kakšnega ogromnega zanimanja sem bil v zapletenem delovanju skrivne diplomacije deležen prav tako.

Nisem vedel, kako vneto so se okoli mene nevidno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, katera naj bi bila odločila

za vneto vnosno in neslišno pletle niti ogromne diplomatske, politične in vojne spletke. Bil sem tedaj kar se da pomembna, da, lahko rečem, bistveno pomembna figura na šahovnici tedanjega skrivne diplomacije vseh prizadetih držav.

Nad meno je bila iztegnjena nevidna roka, ki bila bila naredila potezo, kater